

Abonnement pour un an

300 piastres

Edition spéciale 500 ptrs.

Adresse:

"IDJTIHAD," Constantinople

Téléph. St. 865

XXII ème ANNÉE

1926 1 Octobre No 213

الاجتهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنه انکی [۲۴ نسخه]

تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون

۳ ، اعلا کاغدایسی ۵ لیرادر .

اداره خانه سی :

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی ایکینچی سنه

نومرو ۲۱۳ - ۱ تشرین اول ۹۲۶

مذکور کتابده غالباً ۱۳۱۷ سنه سنده، یعنی ادرنه وما کدو نیا بولغار اختلال قومیته لرینک تشکله واستانیبول قومیته سنک جنایات واقعه سیله بعدما اجرا ایده جکاری فضاغ متصوره دائر سلطان عبدالحمیده واقع اولان معروضات مکررمدن اوچ سنه قادر صوکرما مابین باش کتابتیه صدارت آراسنده جریان ایدن مخابرات ایله قوصوه ودیکر بمض روم ایلی ولایتندن باب عالی به تقدیم اولنان محررات رسمیه نک فوطوغرافیلری مندرج ایدی .

بویه دولتک اساسنی صارصان مهم بر مسأله دده سلطان عبدالحمیدک ناصل حرکت و مسأله نک وخامت آکلاشیلنجه نه وجه ایله باب عالی به تحمیل مسئولیته تصدی ایتدیکنی یک آبی کوستردیکنی ایچون مهم بر وثیقہ تاریخیه اولان مذکور تذکره شومأله ایدی .

« بر مدتدن بری روم ایلی ولایتندن بعضیلرنده سرزده ظهور اولان مغل امن و آسایش حادثات مؤسسه نک (ادرنه وما کدو نیا اختلالی قومیته سی) نامیه شکل ایدن بر جمعیت خفیه طرفندن ترتیب و ایقاع ایتدیرلمکده بولندینی مسوع عالی اولارق بویه بر قومیته نک تشکله و فعالیتیه کیریشدیکنه دائر شمیدی به قادر باب عالی دن و سائر هیچ بر طرفدن عتبه سنه ملوکانه به بر کونا معلومات عرض ایدله مش اولماسی نزد شاهانه ده یک زیاده موجب اسف اولدیغندن بو بایده سریعاً معلومات موضعه اعطاسی امر و فرمان بویورلمشدر . »

بو کتابده مندرج قرمیته بیاننامه لرده ایسه :

« روم ایلینک هان هر طرفنده ایقاد ایتدیکمز اختلال آتشارینک آله ولری آمانه سر چکمکده بولوندینی و هیچ بر طرفنده امن و آسایشدن اثر قلاادینی حالد و الیر :

سایه شاهانه ده آسایش بر کالدر . اوده ده بریده نحدث ایدن بعض وقایع ایسه شایان اهمیت اولمایوب سایه سطوتوایه حضرت ولی نعمت اعظمیده فاعل لرینک تنکیرلرینه صرف مساعی و مقدرت قلنقه در . » ده ورلر و برشی یاپامایورلر ... شکلنده اعلان فخر اولتیوردی .

کتابی تامیه اوقوبامدیم ایچون فوطوغرافیلری مندرج اوراق رسمیه نک نه صورتله اله ایدلدیکنی حقنده بر فکر قطعی حاصل ایدمدم .

ابوبکر هازم

قارلر مزده مکتوبلر

بحترم استاد من عبد الله جوده

۲۱ ایل ، ۱۹۲۶ ، قادی کوی ،
مودا ، حریت آارتقانی ، نومرو ۵

« تاریخده کوزمل قادیلر » اسمنده یازمش اولدیغ

ناچیز اثره عأنداجتهادیکیزک ۲۱۱ نجی نسخه سنده تیزس

برمتاله کزی اوقودم . هر حالده اوتوز سنه نی متجاوز

برزماندن بری تورک روحنه قطره قطره حقیقت و حررات ،

مناسرتیه مواصلتمده مکتوبی کشنی افندیدن ایلک سؤالم :
(یولمارتجار وکیل یوئف ایله کوروشوب کوروشمدیکی اولدی .
کشنی افندی : « کوروشمه یورم . فقط وکیل الوکیلک
اسمی یوئف دکل زاخاروف کیی برشی » دیدی .

بعده بوکیل موقتدن یوئفی صوردم :

— بر ساخته کارلق ماده سنندن دولایی صوفیه ده حبس
ایدیلرک تحت محاکمه آلتدی . شو معامله کندیسنه آغیر
کادیکندن حبس خانه ده زهی ایله انتخار ایتدی . دیدی .

یوئف بویه موجب عار برجرم ایشله یه جک فطرته بر آدم
اولادیغندن اخبار معهودی سرایجه مکتوم قالماسندن دولایی
بویه بروسیله ایجاد و توقیف ایدیلرک تسمیم وانتخار ایتدیکنی
اشاعه ظن ایدلش اولسه کرکدر .

هر نه صورتله اولورسه اولسون زوالی یوئفک ضیاعندن یک
مکدر اولدم .

بش سنه مقدم یوئفک بکا خبر ویردیکنی و طرفندن ده درحال
سرایه عرضه مسارعت ایدلدیکنی وجه ایله داها اول فعلاً اجراء
ماعننه باشلامش اولان بولغار اختلال قومیته سنک اثر تربی
اولق اوزده ۱۳۱۹ نیسانک اون بشنجی کونی آقشای سلانیک
لیانندن حرکت ایدن Guadalquivir (وادی الکبیر)
نامنده کی فرانسز واپوری قاره بورون اوکارینه وارمادن ماکینه
دائر سنده باطلایان بر بومبانک ایقاع ایتدیکنی حریق ایله یانمش
وایکی کون صوکراده سلانیک عثمانی باقیه سی شعبه سی کدلاک
بومبا ایله تخریب اولمش ایدی .

باقیه نی تخریب ایدنلرک اسملرینی و حقلرنده جریان ایدن
تعقیبات قانونیه نتیجه سی تخطر ایدمه یور ایسه مده واپوری
احراق و غرق ایدن بومبانک بولغار اعدادینی مأذونرندن
یورغو مینا نامنده کنج بر بولغار طرفندن وضع اولومش و کندیسینی
واپور یولجیلری و مأمورلرینک تخلیصی تلاشلی اشناسنده ساحله
چیقوب فراره موفق اولش ایسه ده بعده صربستان حدودنده
دررست ایدلمشدر .

بواکی سلانیک حادثه سنندن باشقه و بوناردن اول وصوکرما
روم ایلینک هان هر طرفنده ایقاع ایتدیکاری هر نوع فضا یحاله
مذکور جمعیت ، یالکیز اوروپانک ده کل بوتون دنیانک نظر
دقتی جلب ایتدیکنی کی معهوده وال ملاقاتی وجوده کتیرمش و بالنتیجه
آلمانیدان باشقه دول معظمه نک آژان سیویل نامیه روم ایلی به
مأمورلر کوندرمک صورتیه امور داخلیه مزه فعلاً مداخله
ایتملرینی تأمینیه موفق اولمش و یوئفک تصوراته متعلق اخباراتی بو صورتله
فعلاً تحقق ایتش ایدی .

مناسرتیه مواصلتمدن اوچ سنه صوکراروسیه آژان سیویلینک
معاونی موسیو بترایفک خانه سنده کوروب بش اون دقیقه قادر
اوقویه بیلدیکمز غالباً (حقیق ما کدونی اسماله سی) نامنده فرانسزجه
برکتاب نجی جدأ مبهوت ایتش ایدی .

برمدت قلیله صوکرما مأموریتیم بغداد ولایتیه تحویل اولتدینی
ایچون اوزمان وبعده بو کتابدن بر نسخه سی ایدیلرک تامیه
مطالعاه سنه موفق اولمه دیندن شو آنده دخی متأثرم .

مینی مینی کل خانمه

ارضروم: ۱۸ آگستوس ۱۹۲۶ - محترم باباسنه -

خانم خانم سوزك وار ،
چوق صاف تميز ئوزك وار ،
هله برچيفت كوزك وار ،
دنياره بدل ، كل !

سوسك كوزهل سن كوزهل .
سكاد كمه سين كم آل ؛
سن هر صباح زه كل ؛
سوبلی كول كوزهل كل !

بنمه براو غلوم وار
كوزلدر سنك قادار ؛
اوكا ویرمه یه قوپار
صاحلر كدن بر تل كل !

يچين قاجدك اويانه
بن نه دیدیم كه سكا ؛
صاقین دارلمايكا

بوخیرلی ، أمل كل ! جناب محی الدین

بهری ۲۵ قالدیندن مرکب اولمق اوزره دورت جلد یایمق
نیشندیم .

صمیمی حرمترلر مه قلبی تشکرلر می تردیف ایدرم ،
محترم استاد !
محمد ایسی
هامش :

معتبر اجتهادیکزه بر مقاله ایله تشکر ایتمک ایسته دم .
ایتالیا شاعرلرندن « تورقو آتوناسسو » یه عائد
یازمش اولدیغیم بر نه تودی تقدیم ایتدم . [*]
ییلهم مسلککزه توافق ایدرمی ؛ فردوسی نك حیاتی ده
نتیجه اعتباریله تاسسونك حیاته بکزه . آلمان شاعری
هاینه نك فردوسی حقنده یازمش اولدیغی و بنم پك خوشمه
کیتمش اولان برشرك ترجمه سنی ده تقدیم ایده جکم .

[*] بونفیس مقاله 214 نومرولو کلاچك نسخه مژك
معننا مندر جاتندن اولاجی .
اجتهاد

علم و معرفت نورلری سرین و فکر ملی بی ایفاظ و ارشاد
ایدن محترم قلمکیزك ایشله دیکی بوالفتات ، هم « تاریخده
کوزل قالدینلر » ایچین ، همده محرز عاجزی ایچین پك
بویوک برشرفدر . چوق تشکرلر ایدرم .

۲۱۲ نجی نسخه کزده ده ابو بکر حازم بك افندیك
« تاریخده کوزل قالدینلر » ایچین یازمش اولدیغکیز
مقاله یه عائد برانتقادی وار . بونده ، (آفرده دوموسه)
نك « نینونه » سرنامه لی شعری ، دیگر بر نینون ایچین
اولدیغی در میان ایدیلیور . بلکه بویله در و بلکه ده حسنه ،
نفاسسته فطری بر مقتونیتله متحسس اولان بوفرانسز
شاعرینك ، تاریخك آغوشنده برحسن و ظرافت تمثالی
کیکی قالمش اولان کوزهل نینون ، نینون دولانقلو ایچین
یازمش اولدیغی برشعردر . شاعره کوزهل نینونك ولادتلی
آراسنده کی فرق بواحتمالی صریح بر صورتده حل ایده مه یور .
ابوبکر حازم بلك مقاله سنده بنم آکلامادیغیم بر نقطه ده
شودر : نینون دولانقلو ایچین دییورلر که : « ۱۶۱۶
یاخود ۱۶۲۰ ده دوغمش ، ۸۵ یاخود ۹۰ سنه معمر
اولارق ۱۷۰۵ یاخود ۱۷۰۶ ده اولمشدر . »

کرك ولادت ، کرکسه وفات ایچین ابکیشر تاریخ
کوسته ریله سی و کوزهل نینونك مدت عمری ایچین ۵
سنه فرق ارئه سی نه دن ؛ بنم بیلدیگمه و مأخذلر مک ده
ویردیکی معلوماته نظراً نینون دولانقلو ۱۶۲۰ میلادنده
دوغمش ، ۱۷۰۵ ده وفات ایتش و بحالده ۸۵ سنه معمر
اولمشدر . بوسطرلری یازارکن « لاروس » دهه باقدم ،
نینونك ولادت و وفات تاریخلری [۱۷۰۵ - ۱۶۲۰]
بولدم . تاریخده کوزهل قالدینلر « دهده بویله یازمشدم .
ابوبکر حازم بك افندی بوخصوصده استاد ایتدکلری
معلومات تاریخیه بی بیلدیورلر و زی تنویر ایدرلر سه پك
متشکر قالیرم ؛ چونکه « تاریخده کوزهل قالدینلر » ك
کریسنی یازمقده دوام ایدیورم . بوناچیز اثر ، ۱۰
کوزهل قالدینك حیاتندن عبارت دکلدز ، ۱۰۰ تاریخچی
کوزهل قالدیندن مرکب اولاجقدر . آنیالی مغلوب ،
قارطازیه ضبط ایدن مشهور رومالی سییونك [داها
دوغروسی شییونك] قیزی و « تاریخده کوزهل قالدینلر » ك
اوتوزنجیسی قورنه لی بی بوکون بیتیردم . بوتون اثری ،

کالنده آرتق بونلره اینانماز یاخودینه اینانیرسه، بوندن
هان هان هیچ هیجان طویماز و ایشنه باقاییه دوام ایدر.
مبحث 120 — شرف و حیثیت دبردره داهای سالم

و داهای قوتلی بر عنائدره .

دنیاده هان هان هیچ بر انسان یوقدر، که کوردیکی
شی دن کورمه دیکی شی دن داهای زیاده قورقاسین و
تأثیرلرینی حس ایتدیکی انسانلرک حکم و تقدیرلرینه،
حقنده آنجاچ پک مشوش پک غیر منتظم فکره مالک
اولدوقلری بر الهک حکم و تقدیرلرندن داهای زیاده
اهمیت و یرمه سین . عالمک خوشنه کیتمک آرزوسی،
عادت و اعتیاد سیلی بر کولونچ اولماق، عالم نه بر
قورقوسی، بتون دینی فکترلرندن، داهای زیاده قوتلی در .
بر عسکر، بر شرفمزلرک قورقوسیه هر زمان محاربه لرده
حتی لعنت ابدیهیه دوجاز اولمای کوزه آلاق، حیاتی
تهلکهیه قویما یورمی ؟

اک دیندار کیمسلر، بعضاً، براوشاغللهدن داهای
زیاده رعایت کوسته ریرلر . الهک هرشیئی کوردیکنه
هرشیئی بیلدیکنه، هریرده حاضر و ناظر اولدیغه
پک محکم بر صورتده معتقد اولان بر کیمسه، یالکیز
اولدینی وقت، انسانلرک کسفلنک حضورنده یایما یه جانی
افعالی ارتکاب ایدر . بر الهک موجودیتنه اک محکم
بر صورتده قانع بولوندقلرینی سوله ییئر بیلر، هرآن
هیچ بر شیده اینانما یورلمش کیجی حرکتدن بر آن
خالی قالمازلر . [*]

ایلاک قانونله خاقلق قابا فکترلرینی داهای مکمل
قانونلری قبول و اجراییه حاضرلادیغنی ایلهری سورمک
الهک تنویر ایتدیکی قومی، کندیسنک خوشنه کیمه سی
ایچون مقتضی درجه ده، معقول قیامایی نه ایسته مش
نده بونی یایما یلمش اولدینی ادعا ایتکدر .
اکر موسویلاکک، حقیقه مقدس، لایتحول،
قادر کل، و علام الغیوب بر الهندن صادر اولدیغنی قبول
اولونورسه عیسویلاک بر کفر و الحاد در .

[*] احترامک ۱۹۷ نومرولو نسخیه سنده محب عزیزم
ناجی پاشانک بعض استیضاحنه جواب اولان دین و تربیه وجدانیه
مقاله سته باقلک .

عقل سلیم

— کچن نسخهلردن مابعد —

مبحث 119 — نه تولو حیوانک اصل بر نییدرینه کوره
هر یکی وحی، تبلیغ ساخته رالحاد ار عر اولونمالیرر .
ته تولو حیوانک کرک طبعی کرک تبلیغ اولونمش
پر نیسیرلینه کوره هر یکی وحی ساخته عد ایدلک اقتضا
ایدر، الوهیتدن صادر اولان بر دیننده هر تبدیل، بر
کفر و الحاد ایلر معاتب اولماق ایجاب ایدر . هر تجدید،
هر اصلاح، الهک ابتدای امرده دیننه مطلوب متانت
و کمالی و پر نیلمه مش اولماسنی کوستر مزمی ؟ ایلک قانونی
و یرره ک تنویر ایتک ایسته دیکی خلقک فکترلرینی آلیشیدر دینی
هر دین، منشأنده، قابا اقوامک روحلرینی کندیلرینه
منقاد ایتک ایسته مش اولان شارع لر طرفندن تحیل
اولونمش بر عنان اولمشدر . کندیلرینی اوصولو طوماتیه
مجبور ایتک ایچون چوجوقلری قورقوتان سود نهلره
مماثل اولاراق، حریرلر، وحشیلری قورقوتماق ایچون
الهک آدینی قوللانیدیلر؛ قبول ایتدیرمک ایسته دیکلری
بو یوندورغی چکمه یه وحشیلری مجبور ایتک ایچون
تدهیش، بو حریرلره موافق کوروندی . چوجوقلرک
اومماجیلری سن کماله او یغون ماهیتده میدر ؟ انسان سن

A UNE BLONDE

Ses cheveux — l'on dirait une gerbe coupée
En Messidor —
Font à ce front où dort l'espoir le nimbe d'or
D'une perruque de poupée.
L'absinthe de ses yeux — l'ondirait d'une sainte-
Trouble mon cœur.
Et ce cœur amoureux de la pure fraîcheur
S'exalte à boire cette absinthe.
Ses lèvres roses ont, ainsi que des aveux
Toute candeur.
Elles disent l'aveu candide au coin de l'âtre....
O la douceur de ces couleurs et leur langueur
Son air de pâle Cléopâtre.
Et dans ses yeux les pailles d'or de ses cheveux .

F. A. CAZALS